

Handläggare
Johanna Friberg
Telefon: 08-50826873

Till
Fastighetsnämnden
2024-04-23

Skrivelse om urban stadsodling

Svar på skrivelse

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Fastighetskontoret har mottagit en skrivelse från Henrik Virro med fler (M) rörande möjligheterna att erbjuda mer urban stads- och takodling till medborgarna samt med frågan hur kontoret arbetar med detta i befintligt bestånd.

Kontoret ser positivt på att intresset för stadsodling ökar inom staden. Stadsdelsförvaltningarna erbjuder redan idag möjligheter för stockholmare som vill odla.

Inom fastighetskontorets bestånd finns det dock i dagsläget små möjligheter att erbjuda ytor för urbana stads- och takodlingar till stockholmarna. När det gäller ytor för markodling i urbana miljöer så förvaltas lämplig mark för detta främst av stadsdelsförvaltningarna. Tak är betydligt mer komplicerade att erbjuda som odlingsyta jämfört med markodlingar, och har även en mer begränsad nytta.

Den främsta potentialen för odling inom kontorets bestånd är i anslutning till naturreservaten i Ågesta. Denna möjlighet är något som kontoret kommer att undersöka vidare inom ramen för en utredning av möjligheter till ekosystemtjänster i fastighetsbeståndet.

Ärendet

Bakgrund

Fastighetskontoret har mottagit en skrivelse från Henrik Virro med fler (M) med frågor om var det är möjligt att erbjuda mer urban stads- och takodling till medborgarna samt hur kontoret arbetar med frågan i befintligt bestånd.

Stadsodling har möjlighet att bidra till många positiva mervärden i det offentliga rummet i form av förbättrad gestaltning samt stärkta gröna och sociala värden. Frågeställarna vill med denna skrivelse få svar på följande frågor:

1. Var inom fastighetsbeståndet är det möjligt att erbjuda mer urbana stads- och takodlingar till medborgarna?
2. Hur jobbar kontoret med urbana stads- och takodlingar samt mikroparker på taken i befintligt bestånd?

Kontorets analys

Staden erbjuder redan idag möjligheter för medborgare som vill odla men saknar egen trädgård, exempelvis genom att förmedla kontakten till befintliga stadsodlingsföreningar eller genom att erbjuda möjligheten att starta en egen stadsodling. Det finns tydlig information på stadens webbplats om vad som gäller, hur det går till, och vem man ska kontakta om man är intresserad. Då det är stadsdelsförvaltningarna som förvaltar den offentliga marken i staden så som parker, gator och torg är det till dem som stockholmarna ska vända sig i första hand.

Erfarenheter från Stockholm och andra städer har visat att urban stadsodling som bedrivs av medborgarna själva fungerar bra när det finns en välfungerande dialog om var man kan odla samt hur det fungerar att odla på kommunens mark, samt där det finns ett starkt befintligt intresse och engagemang från stadsodlarna själva. En annan viktig faktor är att det finns en förening som det går att skriva avtal med för drift och skötsel.

Under 2018-2019 deltog fastighetskontoret i projektet ”10 procent mat från staden” (se Bilaga 2). Utgångspunkten för projektet var att undersöka potentialen för ökad matproduktion inom Stockholms stads geografiska gränser med fokus på säkrad livsmedelsförsörjning och matproduktion med lägre klimatavtryck. Kontoret hade i uppgift att undersöka platser i befintligt bestånd som var möjliga för odling utifrån en rad olika parametrar.

Projektet visade att staden generellt sett har en begränsad tillgång till möjliga ytor för livsmedelsproduktion, men att störst potential för odling är markodling. Projektet kunde samtidigt konstatera att boendeföreningar inom staden som har intresse av att odla tillsammans har relativt lätt att komma igång om odlingen inte sker i stor skala och inte i kommersiellt syfte. När en odlarförening har bildats kan de ta kontakt med stadsdelsförvaltningens parkansvariga

om ett markarrende, och efter att ett avtal har skrivits så hjälper staden i vissa fall till med både jord, vatten och pallkragar.

Kontoret ser positivt på att intresset för stadsodling ökar inom staden. Stadsodling är positivt ur flera aspekter, det kan bidra till ökad gemenskap, bättre folkhälsa och till den biologiska mångfalden. Det kan även berika stadsmiljön och vara ett sätt att göra en tråkig eller otrygg plats trevligare. Stadsdelsförvaltningarna erbjuder redan idag bra möjligheter för stockholmare som vill odla. Inom fastighetskontorets bestånd finns det dock i dagsläget små möjligheter att erbjuda ytor för urbana stads- och takodlingar till stockholmarna.

När det gäller ytor för markodling i urbana miljöer så förvaltas lämplig mark för detta främst av stadsdelsförvaltningarna. Avseende takodling är det betydligt mer komplicerat att erbjuda tak som odlingsyta jämfört med markodlingar, om byggnaden inte redan är konstruerad och förberedd för detta. Det finns många komplexa aspekter att beakta och hantera som exempelvis takets struktur och bärsäkerhet, tekniska faciliteter som vattenkranar och avrinningshantering, tillgänglighet för brukarna olika tider på dygnet samt olika säkerhetsaspekter.

Takodling har dessutom en mer begränsad nytta jämfört med markodling i den urbana miljön, då den inte i lika hög grad bidrar till en förbättrad gestaltning samt sociala värden i det offentliga rummet. Studier har dock visat att takodlingar kan spela en viktig roll i urbana miljöer gällande frågor som matförsörjning, biologisk mångfald och klimatanpassning.

Som förvaltare av både betes- och odlingsmark finns det dock en möjlighet för kontoret att bidra till stadens matförsörjning med odlingar i anslutning till de kommunala naturreservaten i Ågesta. Denna möjlighet är något som kontoret kommer att undersöka vidare inom ramen för en utredning av möjligheter till ekosystemtjänster i fastighetsbeståndet som planeras att genomföras under året.

Slut

Fastighetskontoret
Verksamhetsstöd

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Bilagor

1. Skrivelsen
2. Slutrapport ”10 procent mat från staden”

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Kindberg, Fastighetsdirektör	2024-04-09
Olga Ekstam, Avdelningschef	2024-04-09